

PREDSEDNIK SAVEZNOG IZVRŠNOG VEČA

DODELJUJE

PLAKETU CIVILNE ZAŠTITE

TOVARNI ŠPORTNE OPREME ELAN

RADOVLJICA

KAO ZNAK PRIZNANJA ZA POSTIGNUTE
REZULTATE U RAZVOJU CIVILNE ZAŠTITE

20. 6. 1982 god.
u Beogradu

PREDSEDNIK
SAVEZNOG IZVRŠNOG VEČA
Milka Planinc

V Ljubljani je 18. junija 1982 izročil republiški sekretar tov. Martin Košir našemu predstavniku CZ

PLAKETO CIVILNE ZAŠČITE

za dosežene uspehe pri organiziranju, materialnem opremljanju in usposabljanju članov enot in štaba za civilno zaščito in za uspešno izvajanje praktičnih vaj iz zaščite in reševanja

ter za dosežke pri proizvodnji reševalne opreme.

Povdariti je treba, da je bilo v celi Sloveniji podeljenih le 14 tako visokih priznanj, od tega le dvema delovnim organizacijama, ELA in INA NAFTI Lendava.

To priznanje nas obvezuje, da bomo tudi v bodoče razvijali in utrjevali naše vrste za vsestransko pripravljenost v miru in vojni.

S. K.

Pred kolektivnim dopustom

Čas teče in prinaša s sabo svoje zakonitosti. Spet smo v juliju, v času letnih počitnic ali kakor jih mi imenujemo, letni dopust. In ker smo se odločili, da ta čas proizvodnjo ustavimo in gremo na dopust vsi naenkrat (razen nekaj nujnih izjem), smo ga poimenovali v kolektivni dopust.

Letos prične 17. julija in traja do vključno 8. avgusta.

Običajno v julijski številki »Smučine« o tem zapišemo nekaj besed kot pregled našega dela v prvem polletju tekočega leta, kot voščilo za prijeten dopust in kot priporočilo za dobre delovne uspehe v drugi polovici leta.

Če začnemo pri prvem, ugotavljamo, da je bilo naše delo prvih šest mesecev v težkih gospodarskih pogojih še dokaj dobro. Ob tem pa se moramo zamisliti, če smo vsi na vseh delovnih mestih storili vse, kar lahko vpliva na dober poslovni rezultat. Morali si bomo priznati, da nismo. Še vedno se

pojavnajo primeri nevarčnosti že pri uporabi materiala pa če je to le papir ali kaj drugega. Vprašati se moramo tudi, kako smo izkoristili delovni čas. Prav gotovo ne povsem racionalno. Predvsem to velja za konce »šihita«, ko že nekaj minut pred drugo uro stojimo v vrsti pred vratarjem in čakamo kdaj nam bo odprla vrata. Kdaj potem prenehamo z delom? Pri vsem tem imamo še velike rezerve.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Letna konferenca z zunanjimi kupci smučiči

TOZD Smučiči je v dneh od 21. do 23. junija 1982 po dveh letih zopet organizirala konferenco za tuje kupce.

Predstavniki firm, ki nas v svetu zastopajo, so se našemu vabilu polnoštevilno odzvali, tako da se je na konferenci zbrala dokaj pisana družina. Prisotnih je bilo 23 gostov in to iz 15 držav.

zaradi izredno hude konkurence na splošno zaostrenih ekonomskih pogojih (kriza v svetovnem obsegu) ipd, vse prej kot lahko delo.

Sprotno prilaganje potrebam trga, točna in pravočasna dobava smučiči, neoporečna kvaliteta in cenovna konkurenčnost niso le v pomoč zastopnikom, ampak so nujnost, če hočemo na

jo, je sedaj toliko bolj potrebno čim boljše sodelovanje in tesna povezanost med ELAN in zastopniki kjer je konferenca tudi priložnost za izmenjavo mnenj med zastopniki samimi, zato bo organiziranje letne konference tudi v bodoče naša stalna praksa.

Priprava same konference kot tudi njen potek je zaradi

obširnosti programa zahtevala polno angažiranost širšega kroga sodelavcev tudi izven TOZD smučiči.

Za njihovo sodelovanje se zahvaljujemo, saj so veliko pripomogli k uspešnosti konference.

Herman Pokljukar

Pred kolektivnim dopustom

(Nadaljevanje s 1. strani)

Seveda je potrebna dobro pripravljena proizvodnja, da ne povzroča nihanj in da neskladnost ne povzroča raznih zastojev in motenj pri samem delu. O vsem tem in drugem smo že neštetokrat govorili in pisali pa rezultat ni kaj dosti drugačen. **Zdaj nam gospodarska situacija tega ne dopušča več.** Besedičenja je konec, ali bomo delali drugače ali pa nič več. Imamo samo ti dve možnosti. Zanimivo pri tem je to, da je za tako in podobno stanje vedno kriv kdo drugi, nikoli mi sami. Nasprotno pa si radi privajamo razne zasluge, ki so največkrat samo delovne dolžnosti, ne nekaj izven njih.

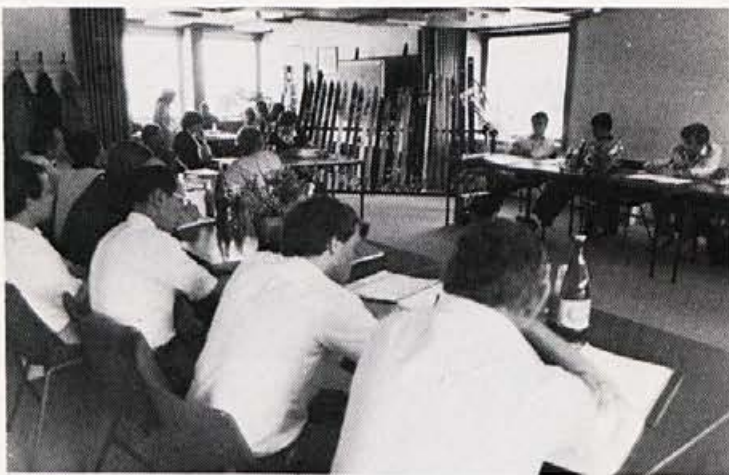
Na vseh nivojih našega dela in življenja bo moralo biti dru-

gače, toda najprej pomedimo pred lastnim pragom. Storimo vse kar je v naših močeh, da ne bomo imeli slabe vesti.

In ko gremo na kolektivni dopust, naj bo prav ta prelomnica v naših delovnih navadah. Odpočijmo se fizično kot umsko, naužijmo se sonca, zraka in vode in se sprostimo, da bomo po vrnitvi zopet zavihali rokave in poprijeli za delo z še večjim elanom, da bomo lažje prebrodili te težke krizne čase.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na tiste sodelavce, ki bodo morali v podjetju ostati v teh najbolj vročih dopustniških dneh, predvsem pri vzdrževanju in drugje, ki nam bodo omogočili s tem normalno delo, ko se vrnemo z dopusta.

S. K.

S konference zunanjih zastopnikov prodaje smučiči

Program same konference je bil precej obširen. V dveh dneh, kolikor je le to trajalo, smo obravnavali številna področja in to od kolekcije smučiči za sezono 1983/84, kvaliteto smučiči, propagandno dejavnost, tehničnih novosti in izboljšav, do prizadevanj Elana na tekmovalnem področju. Zastopnike smo informirali tudi o vlogi Elana kot modnega dobavitelja smučiči na OI v Sarajevu ter akcijah katere za to priložnost pripravljamo.

Zanimivo je bilo prisluhniti tudi poročilom zastopnikov o stanju na posameznih tržiščih o uspešnosti pri poslovanju in o njihovem delu nasploh.

Njihova izvajanja so samo potrdila že več ali manj znano dejstvo, da je prodaja smučiči

tržiščih obdržati že dosežene pozicije, oziroma tržne deleže še povečati.

Zavedati se moramo, da se tržišča ne širijo več in da je vsako povečanje prodaje možno le na škodo nekoga od konkurenčnih proizvajalcev. Uspešnost prodaje pa je odvisna tudi od kvalitete dela zastopnikov, saj težki pogoji na trgu zahtevajo njihovo polno angažiranost in agresivnost.

Prodajni rezultati po posameznih tržiščih kažejo, da je nekaterim od zastopnikov kljub omenjenim težavam uspelo prodati toliko smučiči kot pred leti, ko so se smučiči tako rekoč prodajale same.

V krizni situaciji v kakršni se proizvajalci smučiči in z njimi tudi njihovi zastopniki nahaja-

Delovno vzdušje na konferenci

ob dnevu borca
in dnevu vstaje
iskreno čestitamo!

Družbeno-politične
organizacije in uredništvo

Elanova letna tabora na Malem Lošinjju in v Kranjski gori

Že tradicionalni Elanov letni trening, tabor za tekmovalce na naših smučeh smo letos pripravili na Malem Lošinjju. Prišli so vsi povabljeni Jugoslovani, Švicarji, Norvežani in Švedsi, manjkali so le naši Bojan, Boris, Jože in Tomaž in pa Stenmark. Za naše smo do zadnjega upali, da jim bodo vojaške oblasti dovolile udeležbo, no izteklo se je pač drugače. Vsi skupaj smo se zbrali v Ljubljani in po štiriurni vožnji smo že bili na Malem Lošinjju. Po sprejemu v hotelu pa se je začelo zares. Plavanje, surfanje, tenis, to so bili le dopolnilni športi k vsakdanjemu individualnemu treningu, ki pa se sestoji iz sto in enega načina teka in vaj za krepitev mišic. Vsako jutro in vsak večer so se tekmovalke in tekmovalci preznojeni vračali v hotel po opravljenem treningu. Tako je šlo z dneva v dan in kar naenkrat je bila sobota, dan povratka. Vsem je bilo žal, da je teden tako hi-

tro minil in poslovili smo se z željami za čimboljše uspehe v tekmovalni sezoni in v upanju, da se naslednje leto zopet vidimo na morju.

Istočasno smo pripravili trening, tabor tudi za naš tekmovalni podmladek in sicer v Kranjski gori. Povabili smo poleg Jugoslovanov še Švede, Švicarje in Čehi. Program, ki sta ga izdelala trenerja Janez Šmitek in Neje Plajbes, je zajel vse prvine intenzivne vadbe, od kondicijskega treninga do vadbe na snegu. Ker je bil z mladimi tekmovalci tudi znani češki reprezentant Bohumir Zeman so mladim tekmovalcem pri tem pomagale tudi njegove izkušnje. Mladim pa smo pripravili tudi izlet na Bled in v Bohinj, da so se lahko preizkusili tudi v jadraniu na deski. Ta dan so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo smučij v naši tovarni, iz prototipne delavnice in skladišča smučij pa jih sko-

rajda nismo spravili. Da bi tuji tekmovalci spoznali tudi našo ožjo domovino, smo jih peljali skozi Ljubljano v Postojnsko jamo in v Lipico. Zadnji dan pa smo priredili srečanje s starši tekmovalcev in se pogovorili o vtisih z mi-

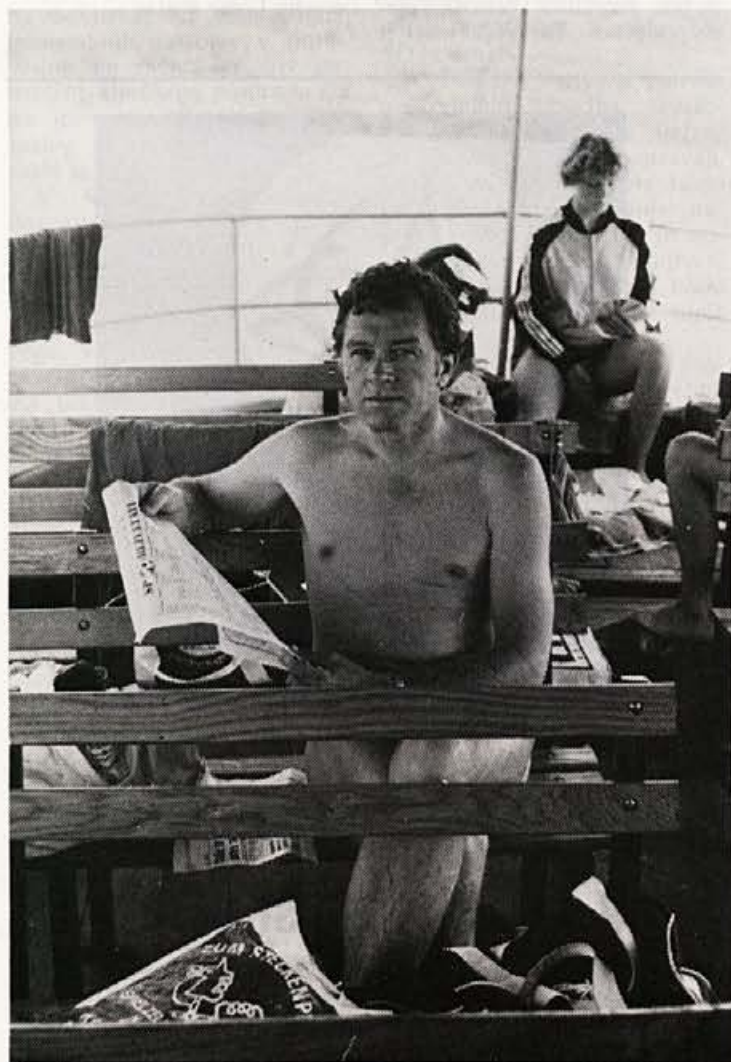
nulega treninga in o načrtih za sledečo sezono.

Pogovora se je udeležil tudi zvezni trener Filip Gartner, Elan pa je zastopal direktor TOZD smučij tov. Vinko Bogataj.

V. Brajnik

»Damski« klepet.

Toneta Vogrinca so zanimali tudi nogometni rezultati iz SP v Španiji.

Nekateri so preizkušali svoje moči na jadranih deskah

Udeleženci Elanovega mladinskega tabora smučarjev na katerem so sodelovali: Švicarji, Švedsi, Čehi in naši

Kako bomo letovali letos

Glede na to, da smo v zadnjih letih v počitniške enote vložili precej sredstev in da odpiramo še vedno nove možnosti, ponovno pozivamo vse, ki jih bodo uporabljali, da odgovorno in gospodarno z njimi ravnajo. Vedno znova namreč ugotavljamo, da temu ni tako.

Svoje počitniške enote imamo sedaj že na 11 krajih in naenkrat lahko letuje 50 družin ali čez 200 oseb, kar pa ni več tako malo. Glede na to bi morali res paziti na naše ne tako lahko pridobljene možnosti, da bi čim dalj trajale in bi jih lahko koristilo čim več zaposlenih.

Vsak, ki bo letoval v hišici, prikolici, bungalovu ali stanovanju, odgovarja za to enoto, za ves inventar in opremo ter mora skrbeti za red in čistočo v enoti in zunaj nje.

Vsak, ki pride na letovanje, mora pregledati popis opreme in ugotoviti, če je vse na mestu in če ni morda kaj poškodovane. Ugotovitve mora vpisati v posebno knjigo, ki je v vsaki enoti za to pripravljena.

V to knjigo je treba vpisati tudi vse osebe, ki so letovale in koliko časa so letovale.

Med letovanjem je treba vpisati v knjigo tudi, če se kaj posebnega zgodi oz. če se kaj pokvari. Če se to zgodi, prosimo naj vsak poskusi popraviti sam, če pa tega ne bi znal, naj poišče preko recepcije ustreznega strokovnjaka, ki bo to storil. Večje stroške bomo na osnovi predloženega računa povrnili.

V kolikor teh vpisov v knjigi ne bo, se odgovornost za ves primanjkljaj in škodo v enoti prenese na tistega, ki tega ni storil.

V vseh počitniških enotah, razen v Selcah, je osnovna posoda za kuhanje in pribor na razpolago.

Posteljno perilo je treba povsod nesti s seboj, tudi v Selcah, kar dosedaj ni bilo treba. Glede higiene in čistoče priporočamo, da vsak vzame s seboj take posteljne prevleke, da je vanje mogoče odeje popolnoma obleči, da bi se tako odeje zavarovale in bi jih lahko dalj časa in z boljšim občutkom uporabljali. Svetujemo tudi, da starši, ki bodo letovali z manjšimi otroci, vzamejo s seboj nepremočljivo platno ali kaj podobnega, da se odeje in zlasti jogi vzmetnice ne bi onesnažile, saj jih je skoraj nemogoče očistiti.

Za stroške komunalnih uslug smo s turističnimi organizacijami dogovorjeni, vendar je treba smeti odlagati na za to pripravljena mesta. Plin v enotah naj po potrebi vsak zamenja, stroške zanj bomo povrnili. Za čistilna sredstva skrbi vsak sam,

priprave za čiščenje, pa so v vsaki enoti. V enem od stanovanj v Červarju je tudi sesalec, ki naj se uporablja za čiščenje vseh stanovanj.

Vsak, ki bo šel na letovanje je dobil napotnico, s katero se bo oglasil v recepciji kampa ali naselja in se tam prijavil. Izjemoma letos v Miholaščici na Cresu še ni recepcije. V kolikor kdo ne bo prinesel ključev s seboj, jih bo dobil v recepciji. Glede tega imajo različne recepcije različne načine poslovanja, ki se jim moramo prilagajati.

Še enkrat navajamo, da je ključ za letovanje v Baški, Vrsarju in v Miholaščici na Cresu treba dvigniti pri vratarju en dan pred odhodom, za ostale počitniške enote pa so ključ v recepciji teh enot. Za letovanje v Miholaščici je treba vzeti s seboj tudi skico naselja, ker bo sicer stanovanje težko najti.

Ob prijavi v recepcijah pretežno ne bo treba nič plačati, razen morda turistično takso.

V Selcah se je treba za kosilo prijaviti prvi dan, do 10. ure. Vsak, ki letuje v Selcah, se mora hraniti v restavraciji kampa. Kuhanje po hišicah iz požarnovarnostnih razlogov je prepovedano. Ravno tako je prepovedana uporaba ražnja. Za kršilce so letos predvidene tudi precej visoke denarne kazni in seveda odhod iz kampa.

Da ne bo prihajalo do nesporazumov pri štetju dni in menjavi dopustnikov pojasnjemo, da ima vsak, ki gre na letovanje v Elanove enote prvi dan, ki je napisan na napotnici pravico priti v počitniško enoto ob 12. uri, zadnji dan pa, ki je napisan na napotnici, vsak še prespi in je lahko v enoti do 12. ure naslednjega dne.

Med seboj pa se koristniki enot lahko dogovorijo tudi drugače.

Posebej mora biti vsakdo pozoren ob koncu letovanja. Počitniško enoto je treba zapustiti čisto in pospravljeno. V času letovanja, ko se letovalci vrstijo drug za drugim, plina, vodo in elektrike ni treba izklapljati, treba pa je zapreti okna, ugasniti luči, izklopiti štedilnik in pospraviti sedežno garnituro ali še kaj v zaprte prostore (tudi iz predšotora).

Pri zapiranju oken v prikolicah je treba biti posebej pozoren, ker je treba okno najprej do konca odpreti, potem se šele lahko zapre, sicer se pokvari.

Po končanem letovanju se mora vsak spet oglasiti v recepciji, kjer se je treba odjaviti in oddati ključ, če so tam shranjeni, sicer pa jih je treba nesti nazaj v ELAN in takoj oddati vratarju.

Zofka Polak

Podpis sporazuma med Org. komitejem in Elanom za svetovno prvenstvo v dviganju uteži

Že dalj časa smo se dogovarjali in dogovorili, da se bo na svetovnem in evropskem prvenstvu v dviganju uteži, ki bo septembra v Ljubljani v hali TIVOLI, dvigalo z našimi Elanovimi ročkami. Dogovor je bilo potrebno vreči na papir in podpisati. Ta svečani del je

bil opravljen 10. junija v prostorih Pivovarne UNION ob prisotnosti novinarjev. Sporazum sta podpisala predsednik organizacijskega komiteja SPEDU — 82 tov. Vlado Gruden in dir. TOZD Športna orodja Lojze Pintar.

Priznanje Gimnastične zveze Slovenije Elanu za 20-letno sodelovanje

16. junija je bila v Ljubljani 4. Konferenca Gimnastične zveze Slovenije. Na konferenci so analizirali dosežene rezultate v preteklih štirih letih in si začrtali program dela za nadaljnjo obdobje. Ker letos poteka 20 let

od ustanovitve Gimnastične zveze Slovenije, so na konferenci najbolj zaslužnim posameznikom in organizacijam podelili priznanja za 20 in 10 letno delo. Od organizacij je ta čast pripadla Slovenijašportu in Elanu.

Remont v času kolektivnega dopusta

Vprašanje povezanosti kolektivnega dopusta z izvajanjem vzdrževalnih del v tem času je postalo že tradicionalno.

V začetku je kolektivni dopust narekovala prvenstveno velika aktivnost na področju investicij in njihovega vključevanja v obstoječe zmogljivosti. Danes, v obdobju umiritev investicijskih vlaganj, pa lahko ugotovimo, da je velikost podjetja in njegov tehnološki značaj tisti, ki narekuje potrebo po kolektivnem dopustu, ker je le tako mogoče opraviti potrebna vzdrževalna dela na napravah, ki so pogojeno povezane s tehnologijo celotne proizvodnje.

Takoj na začetku moramo ugotoviti, da smo se tako kot vsega, tudi te vzdrževalne aktivnosti navadili in se globine njenega pomena ne zavedamo več. Zgodi se celo, da individualci smatrajo to potrebo kot neutemeljeno.

Osebo smatram, da so to gledanja skozi očala individualnih ciljev, ki pa delno temeljijo tudi na ugotovitvah, da že nekaj let nismo imeli pomembnih zastojev v proizvodnji na račun izpadov postrojenj ključnega pomena. Da pa je temu tako, lahko del zasluga pripišemo prizadevnosti skrbi za tovrstna postrojenja.

V letošnjem kolektivnem dopustu se struktura nalog spreminja od strukture v preteklih letih. Pri planiranem obsegu teh del bodo prevladovala vzdrževalna dela tekočega vzdrževanja, pred deli investicijskega vzdrževanja. Za takšno spremembo, ki je sigurno v korist vzdrževanju, je prisotnih več razlogov, od katerih so pomembnejši naslednji:

— Aktivnost investicijskih vlaganj se je zmanjšala

— Obseg naprav za odsesovanje, prezračevanje, linije, energetska postrojenja, se je tako povečal, da zaposli vse razpoložljive kadrovske kapacitete v vzdrževanju

— Odsotnost kadrov v vzdrževanju v tem času je iz leta v leto večja, kar kaže, da se idejna izhodišča posameznikov v nekaj primerih ne skladajo s prakso, če gre za primere, ki zadevajo njih same.

V TOZD smuči bomo opravili vzdrževalna dela predvsem na sledečih strojih in napravah:

— srednje popravilo na liniji Dimter v hali A

— srednje popravilo naprav v sušilnici lesa

— srednje popravilo stiskalnic v polizdelku metalnih smuči, pri čemer bo realizirana tudi predelava ogrevanja 10 kom stiskalnic iz električnega na vročevodni sistem, opravljena bodo tudi nekatera dela, ki so nujna za prehod na uporabo novih modelov,

— očiščene in pregledane bodo vse naprave za prezračevanje, vključno s rekuperatorji za vračanje zraka in pripadajočo avtomatiko,

— pregledane bodo naprave za odsesovanje, kamor spadajo tudi suhi in mokri filtri, poleg tega pa še instalacije komprimiranega zraka, toplovoda in druge.

V TOZD Športna orodja bo glavni poudarek in delež opravljenih del namenjen postavitvi strojev v lesnem oddelku telovadnega orodja. Pri tem delu je ozko grlo na potrebni predelavi ventilacije.

Poleg omenjenega bodo opravljena še vzdrževalna dela na ključnih strojih v kovinskem oddelku, prezračevalnih in odsesovalnih napravah, toplovodni priključek v skladišču ŠO in drugo.

V TOZD Plastika je potrebno omeniti obsežna vzdrževalna dela na kabini Befrag in prezračevalnih napravah. Ostala vzdrževalna dela bodo omejena na vzdrževanje naprav, ki delajo s smolo in obstaja nevarnost »zamrznitve«. Pregledane in zatesnjene bodo tudi instalacije zraka in tople vode.

Poleg navedenih del v proizvodnji TOZD, je potrebno omeniti še dela na energetskih napravah. Pri tem je na prvem mestu vključitev nove hladilne postaje v obratovanje in s tem zagotovljen konstanten tehnološki medij za hlajenje.

Nadalje bo opravljena še revizija na kompresorju Centac, opravljena tlačna preizkušnja vseh tlačnih posod s strani inšpekcije in opravljena vzdrževalna dela na kotlu Đuro Đaković in Omnical.

Iz opisanega sledi povzete, da je razmeroma majhen delež kapacitet namenjen za vzdrževanje strojev, katerih vzdrževanje je sporazumno mogoče opravljati tudi tekoče.

Tozadevno apeliram na vse prizadete, da svoje ugotovitve ob vrnitvi na delovno mesto ne usmerijo na kritiko vzdrževanja, temveč skušajo razumeti, da obstajajo tudi naloge višjega nivoja, gledano na celo DO, kot so naloge neposrednega delovnega mesta.

Vsem, ki boste v tem času na dopustu želim prijetno počutje, da se spočiji in zdravi vrnete na svoja delovna mesta.

Branko Renko

Ta članek je avtor obljubil za to številko »Smučine«. Ker pa je pred desetimi dnevi z družino odšel na dopust na morje, da bo med kolektivnim dopustom lahko vodil dela remonta, je gornji prispevek poslal uredništvu po pošti.

Res zgledno! (Op. urednika).

Naslednja
številka
»Smučine«
še
septembra

Poslovno-tehnično sodelovanje s »Plastiko Priština«

Delavci iz Prištine v Elanu

Medtem, ko smo z omenjenim partnerjem našli stike na finančnem področju, smo se istočasno obvezali nuditi jim tehnično pomoč v okviru sodelovanja republike Slovenije in avtonomne pokrajine Kosovo.

»Plastika Priština« izdeluje razna ohišja iz plastike in zaposluje zaenkrat 80 delavcev. Svoj asortiment želijo razširiti tudi na druga področja izdelkov iz plastike. Konkretno trije njihovi delavci, ki so bili pri nas na praksi en teden, so izdelali dva komada vzorcev pokrova za trafo postajo za »Elektrokovino Kosovo«.

Ti trije delavci so bili:

— KRASNIČI RAMADAN

— MATI RAHMAN

— MŠIVA ŠISJAM

Vsi trije so prijetni in zgovorni, ki so prav z zanosom pripovedovali o teh dneh prakse v ELAN-u.

Pravijo, da so se med delavci Plastike zelo dobro počutili, da so jih naši ljudje zelo sprejeli in da so bili z njimi tovariški in pripravljeni jim pomagati.

Tako imajo dober vtis o nas Slovencih, predvsem pa da so pridni delavci.

Ko so bili tako vključeni v naš režim dela v plastiki, so bili kar malce utrujeni, predvsem zaradi tempa dela, saj še nimajo vseh teh delovnih navad, zato so tudi prišli na prakso.

Sami sicer pravijo da je ta njihov trud poplačan z rezultatom dela ki so ga opravili in prav ponosni so na ta njihov uspeh, ki so ga dosegli na praksi pri nas.

To poslovno tehnično sodelovanje z Elanom bo kasneje razširjeno tudi na druga področja, saj bodo v perspektivi dobili v delo tudi enega naših čolnov.

Tako je tudi Elan dodal svoj delež tehnične pomoči nerazvitemu področju Kosova, kot to delajo številna podjetja iz Slovenije in iz drugih republik. Le tako bomo lahko pomagali tamkajšnjim prebivalcem, kjer je še vedno velika brezposelnost in s tem v zvezi tudi nezadovoljstvo.

S. K.

Ustava SRS v svojem 165. členu opredeljuje med drugim tudi to, da imajo vsi občani pravico, da pod enakimi, z zakonom določenimi pogoji pridobivajo znanje in strokovno izobrazbo na vseh stopnjah izobraževanja v vseh vrstah šol in v drugih izobraževalnih ustanovah. Toda ob toliko možnostih, kot nam jih danes ponujajo razne izobraževalne institucije (izobraževanje ob delu, seminarji, tečaji), pa žal ugotavljamo, da si to pravico, ki nam jo daje ustava, »lastijo« le vedno eni in isti delavci. Verjetno je v DO tudi nekaj takih delavcev, ki se izobražujejo na lastno pest, kot pravimo pa bi ob tem izkoristil priliko in prisilil vse, ki se odločajo za kateorokoli obliko izobraževanja, da to sporočijo ali se prijavijo prek kadrovske službe, če ne zaradi drugega, pa zaradi podatkov o številu delavcev ki se izobražujejo, ki jih moramo posredovati ob raznih poročilih.

V prvem polletju tega leta smo v naši DO organizirali seminar »Študij dela in časa po metodi REFA«, katerega se je udeležilo 47 tehnologov in delovodij iz cele DO in tečaj za pridobitev polkvalifikacije za delavce zaposlene v TOZD Smučiči, Športna orodja in Institut, katerega pa se je udeležilo 38 delavcev od skupno 61, kolikor jih nima zahtevane polkvalifikacije, izpit sam pa je opravilo le 23 delavcev. Nekateri delavci si raje pustijo odtegovati 5% od osebnega dohodka, kot pa da bi se enkrat temeljito pripravili na izpit in ga uspešno zaključili. Če gre že malo graje na račun udeležencev tečaja za pridobitev polkvalifikacije pa gre pohvaliti udeležence seminarja Študij dela in časa, katerega so se polnoštevilno udeleževali tudi v popoldanskem času in njihove seminarske naloge, ki bi po besedah predavatelja lahko v marsičem olajšale delo v proizvodnji, zlasti kar se tiče transporta, če bi se pristopilo k praktičnemu izvajanju zamisli navedenih v nalogah.

Poleg teh dveh oblik izobraževanja, ki smo ju organizirali v sami DO, pa so se naši delavci udeležili še seminarja za delegate samoupravnih organov, raznih seminarjev elektronike in organizacije dela ter tečajev za varilce in skladiščenike. Pri obiskovanju seminarjev in tečajev za pridobivanje praktičnih znanj zaenkrat prednjačijo delavci TOZD Vzdrževanje, saj skoraj na vsak seminar ali tečaj iz njihovega področja pošljejo vsaj enega delavca.

Ko že govorimo o izobraževanju pa si sedaj ob koncu šolskega leta oglejmo še uspeh

naših štipendistov na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja ter višjih in visokih šolah. Glede na polletni uspeh učencev na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja, ki je bil porazen, smo s končnim uspehom lahko v celoti zadovoljni. S pomočjo predavateljev na šolah in na pritisk DO, so se naši štipendisti v šoli pravčasno »ujeli«, kajti s prehodom na usmerjeno izobraževanje in celoletno šolanje se je razširil tudi učni program in postal zahtevnejši, za kar pa izgleda da imajo učenci premalo podlage iz osnovne šole. Uspeh štipendistov na višjih in visokih šolah je po podatkih, ki jih trenutno imamo, še boljši kot uspeh štipendistov na zgoraj navedenih šolah.

Ker se bo kmalu pričelo novo šolsko leto, si oglejmo še kako je z zasedenostjo razpisanih štipendij. Za šolsko leto 1982/83 je bilo razpisanih 23 štipendij, vse za šolanje na šolah srednjega izobraževanja, med njimi 8 tudi za skrajšane programe. Trenutno je vloženih 13 prošenj za štipendijo, od tega kar 9 za skrajšane programe, mi pa potrebujemo predvsem kadre širokega profila kovinske in lesne usmeritve. Čeprav je rok za oddajo prošenj za štipendije že potekel, pričakujemo pred pričetkom šolskega leta še kako prošnje, kajti takrat bo po šolah znan dokončen raspored učencev po oddelkih in marsikdo se bo moral preusmeriti.

Naj svoje poročilo zaključim z željo, da naj si še več delavcev »lasti« pravico po izobraževanju, ki mu jo daje ustava, pri izbiri smeri izobraževanja pa naj gleda na to da bo ta v okviru usmeritve njegove predizobrazbe oziroma dela, ki ga opravlja in naj upošteva tudi potrebe DO po določenih profilih poklicev, da ne bi bili kasneje razočarani, če se jih ne bo dalo razporediti na dela in naloge, ki ustrezajo njihovi izobrazbi.

Obenem pa bi čestital vsem učencem, ki so v letošnjem letu uspešno zaključili šolanje in bodo lahko že v kratkem povezovali teoretično znanje pridobljeno v šoli, s prakso.

Antolin Rudi

Upokojili so se

MIHELIC MILAN iz TOZD Smučiči, z dnem 10. VI. 1982 (invalidsko)
HROVAT VIDA iz Delovne skupnosti skupnih služb, z dnem 31. VII. 1982
POTOČNIK VINCENC, iz TOZD Športna orodja, z dnem 27. VIII. 1982

Ski hors piste

Samopomoč

Članov samopomoči je 237, od katerih je najmanjša vloga 50.— din, največja 1.000.— din, namensko pa tudi 5.000.— din.

Možnost kredita je 100% od vloge. V nujnih primerih, ko je denarja več kot prijav, pa je možnost večja. Odvisno pa je tudi od nujnosti potrebe. Vračilo je odvisno od zneska posojila — najmanj 500.— do pettisoč din.

Težko bi bilo oceniti vseh 25 let koliko je šlo denarja skozi to blagajno, prav gotovo pa je ta številka visoka. Slaba pa je primerjava skozi vse inflacije. Prvotna vloga je bila 5.— din, na to 10.— din, sedaj pa je 50.— din, kar je prav gotovo tudi zelo malo, saj je največ članov z vlogami 100.— din.

Skupni promet od leta 1973 do 1980 znaša 4.780.560 din, vendar je bil v letu 1973 mesečni znesek vlog 20.000.— din dočim v letu 1980 90.000 din, sedaj pa je 160.000.— din.

Zato je znesek, ki je bil vplačan v letu 1981 in 5 mesecev 1982 skupaj 3.160.400 skoraj neprimerljiv z 8 leti nazaj.

Časopisno in grafično podjetje delo

tozd **DELO**
glasilo szdl slovenije, n. sub. o.

Ijubljana, tomšičeva 3
telefoni hc 23-522 do 23-528
poštni predal 29
telex 31255 yu delo

10. VI. 1982

OBVESTILO VSEM ČLANOM VZAJEMNE POMOČI

Zaradi odhoda v pokoj obveščam vse člane Vzajemne pomoči ELAN, da bo odslej naprej vodila evidenco o članstvu, kakor tudi izplačevala vloge in sprejemala naročila za izplačilo vlog in posojil tovaršica PRETNAR FRANCKA, finančni sektor, int. tel. 232.

Vsem članom hvala za zupanje in prosim, da ostanete še naprej zvesti vlagatelji, ker le na ta način si boste medsebojno pomagali pri gradnjah in tudi privarčevali za letni dopust. Prav gotovo, da z regresom ne moreš titi letovat, če pa predvidiš letovanje dovolj zgodaj in v ta namen varčuješ, je prav prijetno.

Tudi pri gradnji hiše je skoraj nujno, da imaš občasno le možnost za nabavo kredita v obliki denarja, pa tudi pri potrošniških kreditih za polog, pri nakupih avta in podobno.

Pospešujte članstvo, ker več članov, daje večjo možnost za kredit.

VIDA HROVAT

Ljubljana, 8. junija 1982

V imenu uredniškega kolegija in dopisnikov Dela se Vam zahvaljujem za sodelovanje in pomoč, ki ste nam jo nudili pri organizaciji in izvedbi rednega letnega srečanja dopisnikov Dela 4. in 5. junija 1982.

Tovariški pozdrav!

Urednik dopisništva:

Janez Odar

SLO in DS

»SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA STA POSTALI SESTAVNI DEL PRAVIC, ODGOVORNOSTI IN OBVEZNOSTI DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV IN NJIHOVIH DELOVNIH IN DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTI IN ORGANIZACIJ«.

TITO

MEDNARODNI IN VOJAŠKOPOLITIČNI POLOŽAJ SFRJ

Mednarodni položaj neke države pomeni stanje njenih odnosov z drugimi državami in njeno politično ter gospodarsko vlogo v svetu. Kakšen mednarodni položaj bo neka država imela, v kakšnih odnosih bo z drugimi državami, je odvisno od: splošnega stanja v svetu, to je, ali prevladujejo spopadi ali sodelovanje med narodi in državami, odvisno je od tega, s koliko državami vzdržuje odnose enakopravnega sodelovanja (politične, ekonomske, znanstvene, kulturne itd.), koliko je dežela velika, ekonomsko razvita, kakšen družbenopolitični sistem ima in kakšno zunanjo politiko vodi, ter od tega, kakšen je njen vojaškopolitični položaj.

JUGOSLAVIJA V SODOBNEM SVETU

Jugoslavija se bojuje za mir na svetu zato, ker je prepričana, da se brez aktivnega sodelovanja med vsemi narodi in državami socializem ne more uspešno razvijati. Skozi boj za mir na svetu prispeva naša država tudi k ohranjanju neodvisnosti. Kolikor bolj je zagotovljen mir na svetu, toliko ugodnejši je mednarodni položaj naše države. Zato Jugoslavija nenehoma prispeva k krepitvi miru in razvijanju napredka v svetu, in si prizadeva, da bi se odnosi med državami razvijali tako, da bo vsaka med njimi

spoštovala pravico drugih do neodvisnosti in svobodnega razvoja.

Zunanja politika Jugoslavije je v celoti neodvisna. Izvenblokovski položaj omogoča, da z vsemi državami, majhnimi in velikimi — tudi velesilami — vzpostavlja odnose, za katere meni, da so obojestransko koristni in da ustrezajo interesu miru in napredka v svetu. Jugoslavija si prizadeva, da bi sodelovala z vsemi državami pod pogojem, DA SPOŠTUJEJO NAŠO NEODVISNOST, TAKO KOT MI SPOŠTUJEMO NJIHOVO.

SFRJ vzdržuje politične (diplomatske) odnose skoraj z vsemi državami na svetu. Izjema so samo tiste države, v katerih so na oblasti skrajno reakcionarni režimi (Južnoafriška unija, Čile in še nekatere). Poleg državniskega je Jugoslavija visoko razvila tudi ekonomsko, kulturno, znanstveno, turistično, športno in drugo sodelovanje z velikim številom držav.

Kot del mednarodnega delavskega gibanja sodeluje naša država s komunističnimi in drugimi delavskimi partijami, sindikalnimi organizacijami, osvobodilnimi in antikolonialnimi gibanji. Svojo celotno mednarodno aktivnost Jugoslavija uresničuje na podlagi socialistične samoupravne družbene ureditve, v kateri razvija svobodo in enakopravnost narodov in narodnosti. Država, ki razvija demokratične, socialistične samoupravne odnose med svojimi narodi in narodnostmi, delovnimi ljudmi in prebivalci, ne more voditi drugačne zunanje politike, kot je politika miru, sodelovanja in enakopravnosti. Ravnamo skladno z Marxovim naukom, naj takšni odnosi, kakršni vladajo med ljudmi znotraj demokratične družbe, vladajo tudi med narodi in državami.

Prispevek Jugoslavije h krepitvi miru, mednarodnega sodelovanja, splošnega napredka in socializma je velik in znan. To veča njen ugled in krepitvi njen mednarodni položaj v svetu. Na ta način Jugoslavija pridobiva veliko število prijateljev in spoštovalcev po celem svetu.

SFRJ upoštevajo kot pomembni mednarodni faktor in kot pomembni del mednarodnega delavskega gibanja.

Takšen mednarodni položaj Jugoslavije krepitvi tudi njeno obrambo, kajti država s takim mednarodnim ugledom ne bi bila sama v primeru, da bi jo kdo napadel. In zavest, da ima Jugoslavija velik ugled v svetu in da bi v primeru napada nanjo imela tudi veliko število zaveznikov, odvrta agresorje od njihovih napadalnih namenov.

VOJAŠKOPOLITIČNI POLOŽAJ SFRJ

Vojaškopolitični položaj neke države ugotavljamo po tem, ali grozi nevarnost njeni neodvisnosti in ali je sposobna ohraniti neodvisnost, če bi bila le ta ogrožena. To je bistveni element njenega mednarodnega položaja.

Da bi razumeli vojaškopolitični položaj Jugoslavije, bomo preučili dve osnovni vprašanji: ali je njena neodvisnost lahko ogrožena (ali obstaja možnost agresije na SFRJ) in kakšna je moč njene obrambe. Odgovor na prvo vprašanje lahko podamo z orisom splošne politične situacije v svetu, zlasti pa

v Evropi in Sredozemlju, in odnosov s sosednjimi državami ter posebnimi značilnostmi našega zemeljskega položaja.

O razmerah, ki vladajo v sodobnem svetu, smo že govorili. Lahko samo ponovimo, da mir ni zagotovljen, nenehoma se kje vojskujejo. Reakcionarne sile, ki so pripravljene, da zaradi svojih interesov ogrozijo neodvisnost drugih narodov in držav, še obstajajo.

V. Z.

SREČANJE BORCEV VDV V BOHINJU

Tradicionalno srečanje preživelih borcev II. brigade VDV letos je bilo v soboto, 19. junija v Bohinjski Bistrici. Zborovanje se je pričelo dopoldne v domu Joža Ažmana po posameznih skupnostih bataljonov VDV brigade. Sledila je otvoritev razstave orožja in opreme JLA in razstave dokumentarnega gradiva o zgodovinskem razvoju II. brigade VDV ter vaja posebne enote republiškega sekretariata za notranje zadeve. Osrednja slovesnost je bil v dvorani doma opoldne s kulturnim programom in slavnostnim govornikom Tomažem Ertlem.

REFA tečaj v Elanu

V mesecu aprilu letos je bil v Elanu organiziran seminar za obnovo in dopolnitev strokovnega znanja iz področja študija dela in časa po metodi REFA. Namenjen je bil vsem naposrednim organizatorjem dela v proizvodnji, tehnologom in delavcem, kateri vodijo in organizirajo proizvodnjo. Tehnično izvedbo seminarja je organizirala kadrovska služba, strokovno pa oddelek funkcionalnega izobraževanja pri Visoki šoli za organizacijo dela iz Kranja. Glede na dejstvo, da je podoben seminar pred leti že bil organiziran v Elanu in da ga je večina slušateljev letošnjega seminarja uspešno opravila, smo se odločili za skrajšano obliko. Kljub bistveno skrajšani obliki, skupno je bilo 24 ur predavanj, je predavatelj — ing. Danilo Venc uspel obdelati dogovorjeni program.

Glede na obdelano gradivo in delovne naloge, katere slušatelji opravljajo, je komisija za izobraževanje v DO spre-

jela sklep, da mora vsak slušatelj izdelati zaključno nalogo. Temo za nalogo je vsak slušatelj izbral iz svojega ožjega delokroga. Namen nalog je bil dvojen in sicer:

- pregled pridobljenega znanja posameznih slušateljev;
- strokovna obdelava posameznih problemov v neposredni proizvodnji s strani organizatorjev proizvodnje.

Po pregledu izdelanih nalog smatram, da je večina bila na zadovoljivem nivoju. Za realizacijo obdelanih tem bodo po strokovni plati zadolženi tehnologi in raziskovalci iz IE, tako da bodo čim prej sprovedeni v proizvodnjo. Ravno tako je iz pregleda nalog razvidno, da je bil osnovni namen seminarja dosežen in da naj bo v bodoče tako ali podobno izpopolnjevanje strokovnega kadra stalna skrb kadrovske službe.

Stroški organizacije seminarja so znašali 130.000,— din in smatram, da so v celoti opravičljivi.

Vinko Jerala

Sindikati v delegatskem sistemu

Delegatski sistem je vesplošno načelo političnega sistema samoupravljanja, ki se nanaša na oblikovanje organov in načina njihovega odločanja v okviru temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. Sindikat ne more delovati nad delegatskim sistemom ali zunaj njega, niti ne od zunaj ocenjevati njegovo uspešnost, temveč morajo delavci v sindikatu delovati kot notranja gibalna sila delegatskega sistema.

Temeljna naloga delavcev v sindikatu je, da v TOZD in delovnih skupnostih pomagajo pri ustreznem oblikovanju delegacij, ustvarjanju vloge dele-

gacij in delegatov, razvijanju oblik sodelovanja delegacij in delegatov s samoupravnimi organi in vsemi delavci. Kako daleč smo pri uveljavljanju ustavne misli združenega dela v TOZD na področju delegatskega sistema, pričajo ocene in podatki o tem, da se v marsikaterem TOZD delegacije še niso uveljavile kot enakopraven sestavni del samoupravne organiziranosti in aktivnosti delavcev, da med seboj slabo sodelujejo in prav tako s amoupravnimi organi ter družbenopolitičnimi organizacijami.

Josip Radevič

10. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani. Udeležilo se ga bo 786 delegatov ter številni gostje in novinarji.

Kongres bo delal v petih komisijah, ki bodo obravnavale naslednje tematske sklope:

— Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na podlagi socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih osnov

— Zveza sindikatov Slovenije v boju za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja

— Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike združevanja dela in sredstev na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih osnovah

— Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke po rezultatih dela

— Politična, organizacijska ter kadrovska izgradnja in statut Zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je že sprejel osnutke kongresnih gradiv: osnutek poročila o delu Zveze sindikatov Slovenije med 9. in 10. kongresom, osnutek sprememb in dopolnitev statuta Zveze sindikatov Slovenije ter osnutek resolucije »Naloge Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih«. Kongresni dokumenti so že objavljeni kot priloge Delavske enot-

nosti, javna razprava o njih pa bo trajala do 15. septembra.

V »Nalogah Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih« so poudarjene naloge sindikata za utrjevanje položaja delavcev v odnosih družbene reprodukcije, kot to opredeljuje ustava in zakon o združenem delu. V osnutek smo zapisali, da bo sindikat spodbujal iskanje, oblikovanje in uveljavljanje bolj učinkovitih samoupravnih načinov uresničevanja ekonomskega sistema in hkrati pospeševal razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Osnutek je dovolj konkreten za akcijo organizacij in organov zveze sindikatov na vseh ravneh organiziranosti za spreminjanje razmer in utrjevanje samoupravnega načina odločanja ter za usmerjanje sindikalnega dela v žariščne probleme naše družbe.

Javna razprava bo pokazala, ali je osnutek sklepnega dokumenta 10. kongresa dovolj mobilizacijski in ali sindikalno delo usmerja v reševanje temeljnih problemov gospodarjenja na samoupravnih socialističnih osnovah.

PISMO OSNOVNIM ORGANIZACIJAM IN ORGANOV ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na seji 8. junija obravnaval aktivnosti Zveze sindikatov Slovenije v zvezi z »Operativnim programom ukrepov in aktivnosti v SR Sloveniji za zagotavljanje odplačevanja posojil, najetih v tujini, in za ohranjanje pro-

izvodnje«, ki so ga pripravili izvršni svet Skupščine SRS, Gospodarska zbornica Slovenije, samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino in banke.

Republiški svet je na podlagi ukrepov operativnega programa sestavil pismo osnovnim organizacijam in organom Zveze sindikatov Slovenije, ki ga objavljamo v celoti.

Na podlagi ocene razmer, ki so nastale zaradi spremenjenih pogojev gospodarjenja, je izvršni svet Skupščine SR Slovenije skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije, samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino in z bankami pripravil »Operativni program ukrepov in aktivnosti v SR Sloveniji za zagotavljanje odplačevanja posojil, najetih v tujini, in za ohranjanje proizvodnje«.

Program vsebuje predvsem:

1. Aktivnosti za kar največja prizadevanja za povečanje vseh možnih oblik deviznega priliva na podlagi izvoza blaga in storitev, za večjo selektivnost pri usmerjanju deviznih sredstev ter njihovo zagotovitev predvsem organizacijam, ki proizvajajo za izvoz na konvertibilno tržišče, in organizacijam, ki proizvajajo ključne proizvode za oskrbo občanov; za ponovno preverjanje ter zmanjšanje deviznih sredstev za skupne gospodarske potrebe ter skupno in splošno porabo.

2. Aktivnosti za okrepitev izvozno usmerjene proizvodnje ter za ohranjanje nemotenega procesa proizvodnje.

3. Aktivnosti za uskladitev prilivov sredstev in združevanja sredstev glede na dogovorjeno rast skupne porabe na področju skupne porabe, splošne porabe in samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje.

4. Aktivnosti za uresničevanje politike oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo skladno z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 ter aktivnosti za urejanje delovnih razmerij.

I.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije ocenjuje, da so ukrepi, ki jih vsebuje operativni program, nujni za stabilizacijo gospodarskih razmer in za zagotovitev izpolnjevanja naših obveznosti do tujine.

II.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije poziva vse osnovne organizacije zveze sindikatov, občinske in medobčinske svete ter republiške odbore sindikatov dejavnosti, da na podlagi teh ukrepov ocenijo in obravnavajo položaj v svojih temeljnih organizacijah, delovnih organizacijah, občinah, re-

gijah in panogah glede na družbenoekonomski položaj delavcev in delovnih ljudi ter glede na naloge sindikata pri tem.

III.

Vse osnovne organizacije zveze sindikatov naj podprejo prizadevanja poslovnih organov za zagotovitev neprekinjenega procesa proizvodnje — zlasti izvozne, oziroma naj zahtevajo, da poslovni organi takšne ukrepe takoj predložijo v potrditev pristojnim samoupravnim organom, če odločanje o tem presega pooblastila poslovnim organom.

Pri tem naj zlasti vztrajajo pri razvijanju medsebojnega poslovnega sodelovanja in dohodkovnega povezovanja za ustvarjanje in razporejanje skupnega deviznega in dinarskega dohodka.

Osnovne organizacije zveze sindikatov naj pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom za ohranjanje nemotenega procesa proizvodnje spodbujajo in podpirajo sodelovanje in pomoč med organizacijami združenega dela.

IV.

Med nalogami, ki jih je treba opraviti v vsaki organizaciji združenega dela, morajo biti tudi ukrepi za primer, če bi zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala prišlo do začasnega zastoja v proizvodnji.

V teh ukrepih je treba zagotoviti zlasti naslednje:

— usklajevanje med delavci v tozidih, delovnih organizacijah, sozidih, v občini in širše pri delitvi osebnih dohodkov, ko je zaradi motenj oviran delovni proces;

— prerazporeditev oziroma prilagoditev delovnega časa nastalim razmeram — v okviru zakonskih določil;

— organizirano izvajanje kolektivnega dopusta po enotno dogovorjenih merilih;

— razvijanje solidarnosti in vzajemnosti med tozidi in znotraj širših oblik združevanja;

— oblikovanje programa socialne in materialne varnosti delavcev.

V.

Učinkovito izvajanje ukrepov za ohranjanje in razvijanje proizvodnje, izvoza in plačilne sposobnosti zahteva:

1. da bodo vsi ukrepi naravnani tako, da posledic težjih pogojev gospodarjenja ne bodo občutili le delavci v proizvodnji, ampak delavci v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih;

2. da bo zagotovljen samoupraven in demokratičen postopek pri sprejemanju teh ukrepov, da bo vanj vključenih kar največ delavcev in da bodo delavci spoznali nujnost in utemeljenost ukrepov ter jih zavestno sprejeli;

3. da bodo ukrepi krepili socialistični samoupravni položaj delavca v družbeni reprodukciji in da ne bodo v nasprotju s temeljnimi določbami ustave, zakona o združenem delu in drugih zakonov;

4. da bodo osnovne organizacije zveze sindikatov ocenile gibanja osebne porabe in vseh drugih oblik porabe ter vztrajale pri usklajevanju z dogovorjenimi načeli razporejanja dohodka.

IV.

Pogoj za demokratično samoupravno sprejemanje in izva-

janje ukrepov je sprotno in stalno — najmanj pa enkrat mesečno — seznanjanje delavcev s položajem in posledicami, ki bi nastale, če bi ravnali drugače oziroma če ne bi ukrepali skladno s položajem.

Težišče mora biti na obveščanju prek sindikalnih skupin oziroma delnih zborov delavcev. Za tako obveščanje naj vodstva osnovnih organizacij zadolžijo posamezne svoje člane oziroma zahtevajo, da to store organi upravljanja ali zagotovijo na ustrezen drug način.

Delavec lahko preide v drugo organizacijo združenega dela tudi v primeru, če mu v okviru matične OZD, delovne organizacije oziroma SOZD ni mogoče zagotoviti dela, ki bi ustrezalo njegovi strokovni usposobljenosti, čeprav je temeljna organizacija po zakonu dolžna delavcu zagotoviti delo.

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v delovnem razmerju

V Predlogu zakona so primeri, v katerih ima delavec po prenehanju opravljanja javne ali druge družbene funkcije pravico, da se v roku 30 dni vrne v prejšnjo temeljno organizacijo, točno opredeljeni (veljavni zakon se omejuje le na konstatacijo, da to lahko stori).

V zvezi z delovnim časom, uvaja Predlog zakona naslednje spremembe in dopolnitve:

— če tako zahteva narava dela, je delovni čas lahko med letom neenakomerno razporejen, upošteva povprečno 42-urno delovno obveznost v razdobju do enega leta;

— trajanje sezonskega dela je opredeljeno z ozirom na delovni teden (zakon: na dan);

— do začasne prerazporeditve delovnega časa lahko pride tudi v izjemnih okoliščinah, upošteva povprečno 42-urno delovno obveznost;

— preko polnega delovnega časa delavci delajo, če tako zahteva splošni družbeni interes, vendar za omejeno dobo;

— za delo iz prejšnje alineje se šteje le dejansko opravljeno delo, ne pa dežurstva (čakanje na delo);

Predlog zakona šteje za delovno zmožnost tudi tisto znanje in sposobnosti, ki jih je delavec pridobil z uspešno končanim usposabljanjem z delom kot eno od oblik usmerjenega izobraževanja. Predlog zakona pa ni upošteval pripombe, naj se tako pridobljeno znanje in sposobnosti še dodatno ugotavlja — to je ugotovljeno že s samim uspešnim zaključkom takega izobraževanja.

Seznam tistih, s katerimi se lahko izjemoma sklene delovno razmerje brez javnega razpisa, predlog zakona v primerjavi z obstoječim zakonom razširja z:

— udeleženci usmerjenega izobraževanja, ki se izobražujejo ob delu ali iz dela;

— nezaposlenimi invalidnimi osebami.

Predlog zakona tudi zavezuje delavca, ki se je zaposlil na zgoraj naveden način, da to v roku 8 dni sporoči pristojnemu zavodu za zaposlovanje (tega veljavni zakon ne predvideva).

Sedaj veljavni zakon časovno ne opredeljuje trajanje delovnega razmerja za določen čas, predlog zakona pa uvaja omejitve v sledečih primerih:

— če traja izvršitev dela in nalog po svoji naravi določen čas, ki pa ni daljši od 9 mesecev;

— če se začasno poveča obseg dela, ki pa ne traja več kot 6 mesecev.

Predlog zakona tudi omogoča, da se lahko z delavcem, ki je sklenil delovno razmerje za določen čas, po poteku tega časa sklene delovno razmerje za nedoločen čas brez javnega razpisa in sicer v primerih:

— če delavcu, ki ga je nadomeščal, prenehalo delovno razmerje;

— če se je obseg dela v temeljni organizaciji trajno povečal.

Predlog zakona predvideva, naj temeljne organizacije sprejmejo načrt za število pripravnikov najkasneje do 31. decembra, hkrati pa opušča izjemo, ki je glede tega veljala za vzgojnoizobraževalne organizacije (v zakonu in v osnutku zakona: do 31. julija).

Predlog zakona TOZD, združenim v delovnih organizacijah oziroma SOZD omogoča, da z načrtom določeno kvoto pripravnikov v delovni organizaciji oziroma SOZD razporedijo po posameznih TOZD glede na potrebe.

Predloga iz osnutka zakona, naj bi Skupščina občine določila število pripravnikov v posamezni temeljni organizaciji, v kolikor to temeljna organizacija ne bi storila sama, predlog zakona ni upošteval.

Medtem ko sedaj veljavni zakon dopušča, da se lahko delavca prerazporedi na delovno mesto v drug kraj samo z njegovo privolitvijo, predlog zakona to ureja glede na oddaljenost kraja:

— če je kraj oddaljen manj kot 30 km, se ob izpolnjevanju določenih pogojev delavca lahko premesti tudi brez njegove privolitve;

— če razdalja presega 30 km, se to lahko stori le s privolitvijo delavca ali če se s premetitvijo življenjski pogoji delavca bistveno ne poslabšajo.

Predlog zakona določa, da je delavec lahko razporejen v drugo delovno organizacijo za določen čas (največ 6 mesecev) v naslednjih primerih:

— če zaradi zmanjšane obsega dela v temeljni organizaciji delavcu ni mogoče zagotoviti dela;

— če je potrebna pomoč drugi temeljni organizaciji.

— delo iz prejšnjih dveh alinej sme trajati največ 30 ur tedensko (zakon: 12 ur) in se ga ne sme uvajati, če se lahko opravi z boljšo organizacijo dela;

— delavca, ki je polno zaposlen v drugi temeljni organizaciji, sme temeljna organizacija

(Nadaljevanje na 10. strani)

Obisk iz Zrenjanina

Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o delovnih razmerjih (povzetek)

TEMELJNE DOLOČBE

V okviru temeljnih določb Predlog zakona uvaja novelo v smislu omogočanja delavcev, zaposlenim v SIS, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihovih združenjih, DPO in drugih družbenih organizacijah ter društvih, kjer združuje delo manjše število delavcev, da namesto s samoupravnimi splošnimi akti urejajo delovna razmerja s samoupravnim sporazumom ali s pogodbo, ki jo sklenejo delavci, pristojni organ uporabnika njihovih storitev in sindikat.

Bistvena novost v primerjavi z veljavnim zakonom je v tem, da se razširja krog tistih subjektov, ki jim je omogočeno, da delovna razmerja urejajo drugače kot s samoupravnim splošnim aktom ter na Predlog zakona v teh primerih priteguje k urejanju delovnih razmerij tudi uporabnike storitev, ki jih ti subjekti izvajajo.

Variantnega predloga iz osnutka zakona, ki naj bi dolo-

čal velikost zgoraj navajenih subjektov (največ 7 delavcev), predlog zakona ni upošteval.

MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

Sklenitev delovnega razmerja

Predlog zakona določa, da se delovne izkušnje lahko določijo kot posebna zahteva le tedaj, če narava del in nalog (zahtevnost, odgovornost) to zahteva, ne glede na zahtevano stopnjo strokovne izobrazbe. Zakon je do sedaj sicer predvideval posebne zahteve za določena dela in naloge, ne pa tudi izrecno navajal delovne izkušnje.

Temeljna organizacija mora upoštevati vse prijave, ki so prišle na javni razpis v roku, ta pa ne sme biti krajši od 8 dni (veljavni zakon: 15 dni).

Poleg pridobitve pravic, obveznosti in odgovornosti, ki izhajajo iz delovnega razmerja v drugi temeljni organizaciji, delavec zadrži vse pravice, obveznosti in odgovornosti iz prejšnje.

Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o delovnih razmerjih (povzetek)

(Nadaljevanje z 9. strani)

sprejeti na delo, če se na objavo ne javi nezaposlena ali delno zaposlena oseba; temeljna organizacija je tako objavo dolžna objavljati vsakih 12 mesecev;

— delavec sme delati še v eni delovni organizaciji, vendar največ tretjino delovnega časa.

V zvezi z **odmori, počitki in dopusti** Predlog zakona predvideva naslednje novole:

— zakonski maksimum za določanje dolžine daljšega letnega dopusta se zniža s 60 na 45 dni;

— do podaljšane letnega dopusta imajo pravico invalidi, ki imajo pravico do skrajšanega delovnega časa;

— izraba dela letnega dopusta je mogoča tudi v naslednjem koledarskem letu.

Na področju **izobraževanja delavcev** Predlog zakona uvaja naslednje novosti:

— opredeljuje pogoje, ki se nanašajo na izobraževanje in usposabljanje delavcev (potrebe delovnega procesa, delavčevi delovni uspehi itd.);

— precizira urejanje medsebojnih razmerij delavcev in udeležencev usmerjenega izobraževanja (v zvezi s tem je bilo v razpravi podanih več pripomb).

DELOVNA RAZMERJA DELAVCEV Z DELOVNIMI LJUDMI, KI SAMOSTOJNO OPRAVLJAJO DEJAVNOST Z OSEBNIM DELOM S SREDSTVI V LASTI OBČANOV

Predlog zakona je dopolnjen v tem smislu, da delovno razmerje delavcu v primeru smrti nosilca samostojnega osebnega dela preneha.

ZAČASNO ALI OBČASNO DELO

Predlog zakona predvideva, da:

— se maksimalni čas trajanja pogodbenega dela skrajša z 90 na 60 dni v koledarskem letu;

— za kratkoročna pogodbenega dela (do 7 dni) ni potrebno pismeno soglasje pristojnega organa temeljne organizacije.

KAZENSKES DOLOČBE

V predlogu zakona so:

— določene višje kazni za prekrške nosilcev samostojnega osebnega dela (s 3.000 — 10.000 din na 5.000 — 50.000 din);

— predlagani novi prekrški temeljnih organizacij, ki se kaz-

njujejo z denarno kaznijo od 5.000—50.000 din.

Varstvo pri delu

Glede **varstva materinstva in pravic delavcev, ki skrbijo za otroke**, se pojavljata v Predlogu naslednji spremembi oziroma dopolnitvi:

— delavkam je jamsko delo v rudnikih prepovedano, razen v primerih del s posebnimi pooblastili, delovne prakse in del s področja zdravstvenih in socialnih služb;

— v primeru smrti matere, začasne ali trajne nesposobnosti matere za samostojno življenje pripada delavcu — očetu otroka pravica do nepretrganega porodniškega dopusta, zmanjšane za toliko, kolikor je mati to pravico že izrabila, najmanj pa za 28 dni.

V zvezi z **varstvom invalidskih oseb** Predlog zakona določa, da je edino merilo izpolnjevanje pogojev invalidne osebe za delo njegova usposobljenost.

Odgovornost za delovne obveznosti

Na področju **disciplinske odgovornosti** Predlog zakona:

— razširja seznam hujših kršitev delovnih dolžnosti, za katere je predviden ukrep prenehanja delovnega razmerja (izdaja poslovnih tajnosti, zloraba odsotnosti z dela zaradi boleznih itd.);

— določa, kdaj se izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja zaradi neupravičenih izostankov z dela (5 do 7 dni v obdobju 6 mesecev).

V zvezi z **odškodninsko odgovornostjo** Predlog zakona opredeljuje, kdaj lahko delavci TOZD uveljavljajo odškodnino za povročeno škodo s strani delavca pri sodišču združenega dela (oziroma delavec za škodo, ki so mu jo povzročili delavci TOZD):

— če delavec (TOZD) ne povrne škode v 3 mesecih;

— če v tem roku pisмено izjavi, da škode ne bo povrnil (oziroma če TOZD s sklepom zavrne zahtevo delavca za povračilo škode).

V primeru **odstranitve delavca z dela** se v predlogu zakona pojavljata naslednji novole:

— urejena je pravica delavca do razlike pri osebnem dohodku, če je bil delavec neupravičeno začasno odstranjen z dela;

— pri začasni razporeditvi delavca na drugo delovno mesto, do katere pride zaradi kazenskega postopka, hujša krši-

tev delovnih obveznosti itd., se ne upošteva določilo o zagotovitvi ustreznega delovnega mesta z ozirom na strokovno usposobljenost delavca.

Prenehanje delovnega razmerja

Predlog zakona na tem področju uvaja sledeče novosti:

— delovno razmerje se delavcu vsled neupravičenega izostajanja z dela preneha z dnem, ko je nehal delati, če se do konca disciplinskega postopka ne vrne na delo;

— delavec, ki je izpolnil pogoje za polno osebno pokojnino, lahko še nadalje ostane v delovnem razmerju, če se na javni razpis, ki je bil objavljen 3 mesece pred izpolnitvijo pogojev (in ki se ga objavlja vsako leto), ne javi ustrezen kandidat;

— delavke se glede izpolnjevanja pogojev za polno osebno pokojnino izenačijo z delavci, če to želijo.

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI (povzetek)

Glede **denarnih nadomestil** uvaja predlog zakona naslednje spremembe in dopolnitve:

— denarno nadomestilo ne sme biti nižje od višine ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov in ne višje od povprečnega čistega osebnega dohodka zaposlenih delavcev. Veljavni zakon določa, da nadomestilo ne sme biti manjše od zajamčenega osebnega dohodka določenega z zakonom.

— denarni dodatek za člane ožje družine lahko znaša največ 25% višine ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov, če skupni dohodki družine na osebo ne presegajo zneska, ki je enak višini ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov. Veljavni zakon pri dodeljevanju denarnih nadomestil ne upošteva socialnih razmer brezposelnega oziroma njegove družine.

— višina denarnih nadomestil se usklajuje v začetku kole-

darskega leta sorazmerno s porastom čistega osebnega dohodka na zaposlenega delavca (če gre za denarna nadomestila v višini minimalnih življenjskih stroškov, se usklajujejo dvakrat letno), lahko pa se usklajuje tudi med letom, če tako narekujejo ekonomska gibanja.

— denarna nadomestila pripadajo delavcu od dne, ko mu je prenehalo delovno razmerje, če od skupnosti za zaposlovanje to zahteva v roku 30 (veljavni zakon: 15) dni od prenehanja delovnega razmerja.

— pravica do denarnega nadomestila preneha tudi osebi, ki iz velike malomarnosti ne izvršuje obveznosti iz naslova priprav za zaposlovanje in osebi, ki je dopolnila 65 (moški) oziroma 60 let (ženska) starosti.

— podaljšano izplačevanje denarnega nadomestila ženam med nosečnostjo, ki niso upravičene do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti sedaj urejajo samoupravni sporazumi o uresničevanju pravic do porodniškega dopusta v okviru Skupnosti otroškega varstva.

Na področju zagotavljanja **denarne pomoči** predlog zakona zagotavlja:

— pravico do denarne pomoči osebi, ki ji je kot pripravniku prenehalo delovno razmerje sklenjeno za določen čas, krajši od 9 mesecev in je uspešno končala pripravniško dobo (tega veljavni zakon ni omogočal).

— denarno pomoč v višini ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov (veljavni zakon: v višini najnižjega osebnega dohodka).

— denarni dodatek za vsakega vzdrževanega družinskega člana — denarni dodatek znaša skupaj z denarno pomočjo največ 125% višine minimalnih življenjskih stroškov.

Na področju **priprav za zaposlitev** predlog zakona razširja:

— pravico do priprav za zaposlitev na tiste že zaposlene delavce, katerih temeljna organizacija je zašla v izredne ekonomske težave ali če so potrebni sanacijski ukrepi.

Strojno nanašanje steklenih vlaken na čolne

11. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE razpisuje

v sodelovanju z družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami v občinah, kjer bodo pripravili območna srečanja in zaključno srečanje, z organizatorji literarne kolonije v občini Lenart, republiško konferenco Zveze socialistične mladine Slovenije, republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije, tednikom Mladina, revijo Antena, časopisom Kmečki glas in Društvom slovenskih pisateljev

11. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov

Območna srečanja bodo letos potekala od 15. septembra do 15. decembra 1982 in sicer jih bo devet: v Ptuj, Radovljici, Ljubljani (Moste Polje), Trebnjem, Tolminu, v Titovem Velenju, Hrastniku, Slovenj Gradcu in Izoli.

K sodelovanju vabimo vse avtorje iz Slovenije, Slovence v drugih republikah, iz slovenskih zamejskih območij v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, ravno tako tudi avtorje, ki stalno ali začasno živijo in delajo v tujini.

Sodelujejo lahko avtorji, ki svojega dela — razen v samozaložbi — še niso izdali v knjižni obliki. Pošljejo lahko:

— črtice, novele, romane, satire, humoreske, itd.,
— pesmi, epigrame, basni, aforizme,
— dramska besedila: dramske prizore, skeče, enodejanke, tragedije, groteske,
— filmske scenarije, scenarije za proslave itd.,
— kritiške prispevke, eseje z vseh področij umetnosti.

Tričlanske žirije (imenovala jih bosta organizator območnega srečanja in literarni odbor ZKOS) bodo na svojem območju izbrale najboljše avtorje za nastop na območnem srečanju in predlagale avtorje za sodelovanje na republiškem srečanju, ki bo februarja 1983.

Literarni odbor ZKOS ima pravico zadnjega izbora avtorjev za zaključno prireditev.

Območne žirije bodo svoje delo zaključile dva tedna pred

dnev, ko bo organizirano območno srečanje. Organizatorji območnih srečanj pa morajo o tem obvestiti vse, ki so poslali prispevke, vsaj teden dni pred srečanjem.

Avtorji morajo svoje prispevke poslati napisane s pisalnim strojem v treh izvodih. Zraven morajo priložiti tudi zapečateni osvojnico s podatki: imenom, priimkom, točnim naslovom, izobrazbo, poklicem, starostjo in šifro.

Avtorji naj pošljejo prispevke najkasneje do 20. avgusta 1982 na naslov: **Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana, za 11. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov.**

Informacije lahko dobite po telefonu: 061/211 828 int. 18.

Iz naše občine

LETOVANJE IN TABORENJE RADOVLJIŠKIH OTROK

Zveza tabornikov občine Radovljica organizira vsako leto v sodelovanju z Občinsko zvezo telesnokulturnih organizacij in izobraževalno skupnostjo Radovljica taborenje za šoloobvezne otroke v letni koloniji Fažana.

V tem prijetnem istrskem obalnem kraju bodo v prvi izmeni od 3. do 14. julija taborili učenci osnovnih šol iz Bohinjske Bistrice in iz Lipnice. V drugi izmeni od 14. do 27. julija pa taborniki iz Bohinja. V tretji izmeni bodo od 27. julija do 7. avgusta taborili učenci iz Radovljice in učenci osnovne šole s prilagojenim poukom Matevža Langusa. V četrti izmeni so od 7. do 18. avgusta napovedani učenci iz Gorij in Lesc ter taborniki odreda Jezerski biseri Bled. V zadnji, peti izmeni kot vsako leto pa bodo od 18. do 27. avgusta taborili v Fažani tudi mladi športniki iz cele radovljiške občine.

PESTRA SESTAVA PREBIVALCEV RADOVLJIŠKE OBČINE

Po podatkih, ki jih je nedavno tega objavil Zavod za statistiko SRS o prebivalstvu po posameznih slovenskih občinah, je zanimiv tudi prikaz sestave prebivalcev naše občine. Po lanskoletnem popisu je bilo marca 1981 v občini 31.987 prebivalcev, ali 11,8% več kot ob zadnjem popisu pred desetimi leti. Razen 30.023 Slovencev, so popisovalci našli v naši občini še 564 Hrvatov, 490 Srbov, 187 Muslimanov, 45 Makedoncev, 43 Albancev,

40 Črnogorcev, 20 Madžarov, 8 Romov, 7 Čehov, 5 Nemcev, po 3 Poljake in Turke, 2 Avstrijca ter po en Vlah, Ukrajinec, Rus, Romun in Bolgar. Kar 232 občanov se je opredelilo kot Jugoslovani, 12 za ostale in 23 neopredeljenih. K nobeni naciji se ni želelo prišteti 131 občanov.

ZBOR SKUPNOSTI BORCEV JESENIŠKO BOHINJSKEGA ODREDA

Pred osrednjim srečanjem gorenjskih aktivistov OF, ki je bilo v nedeljo 6. junija na Mežakliji pri Domu kovinarjev, so se zgodaj dopoldne sešli na zbor skupnosti preživeli borci Jeseniško-bohinjskega odreda. Na zboru so sprejeli pravilnik o nalogah, organiziranosti in poslovanju skupnosti borcev Jeseniško-bohinjskega odreda in izvolili vodstvo skupnosti.

ŠTUDENTKE NA VOJAŠKEM USPOSABLJANJU NA POKLJUKI

V vojašnici na Rudnem polju na Pokljuki je bilo v času od 3. do 17. julija vojaško urjenje za okoli tristo rednih študentk prvih letnikov univerze in visokih šol iz vse Slovenije. Pobudo za organizacijo takšne oblike vojaškega usposabljanja je dala Republiška konferenca ZSMS, organizacijo pa izvedel republiški sekretariat za ljudsko obrambo. Med bivanjem na Pokljuki so študentke obiskale Bled, Bohinj, Begunje in se pogovarjale z borci NOB in predstavniki družbenopolitičnih organizacij Gorenjske. Ogledale so si tudi naše proizvodne obrate in trgovino.

Nastopi gasilcev v prvem polletju

Pol leta je preteklo in čas je da se tudi gasilci IGD Elan ozremo nazaj in pregledamo dosedanje delo.

Letos smo pričeli dokaj aktivno, saj smo izpeljali že dve suhi vaji, tri mokre vaje, dvojne predavanja za članstvo društva. Udeležili smo se tudi dveh pogrebov in ene proslave. Prav tako pa smo izpeljali tudi podpis listin o pobratenju z IGD BPT Tržič, s katerimi že vrsto let sodelujemo. V zimskem času smo imeli s tovariši iz Tržiča vsakoletno športno zimsko srečanje, na katerem smo jih krepko premagali. Nazadnje pa smo se udeležili tudi treh gasilskih tekmovanj in to:

— občinsko tekmovanje v Radovljici, kjer je ženska desetina dosegla prvo mesto, moška pa drugo;

— tekmovanje za Pokal Šaleške doline v Titovem Velenju, kjer je ženska desetina kljub

slabemu vremenu zopet dosegla prvo mesto izmed 24 ekip iz vse Slovenije, moška desetina pa 29 mesto izmed 80 ekip.

Na zadnjem tekmovanju — področno srečanje gasilskih enot, ki šteje tudi za memorial Matevža Haceta pa sta obe desetini zopet osvojili prvo mesto.

K vsem tem uspehom lahko vsem nastopajočim čestitamo! Prav tako pa ne smemo pozabiti, da je k temu uspehu, predvsem ženske desetine, veliko pripomogel tudi njihov vodja Mikič Vlado in mu tudi v bodoče zaželimo mnogo uspeha.

Lahko smo zadovoljni, da še nismo imeli nobenega začetnega požara in to predvsem zaradi dejstva, da se začenjajo delavci sami osveščati da lahko vsaka malomarnost povzroči katastrofo. Upam, da vse to ni zatišje pred nevihto in da bo požarna varnost vedno bolj zanesljiva. Arh Franc

Igra smučarjev-representantov na morju.

Popularni sodelavci

VIDA HROVAT

Kdo ne pozna »Tacmanove Vide«?

Tako popularna je, da bi že davno zaslužila svoje mesto v tej rubriki. Skušali bomo to nadoknaditi iz posebnega razloga, ker po kolektivnem dopustu odhaja v pokoj. Tako bomo priliko še ujeli za rep. Bolje je pozno, kot nikoli. Pa naj ji bo ta prispevek nagrada »za minulo delo«.

V Elanu je bila polnih 25 let, vseskozi v administraciji, v finančnem knjigovodstvu, od vsega začetka vpeljave »samopomoči« pri sindikatu je vestno vodila njeno poslovanje in zapisati moramo, da je neštetim prosilcem preložila z občutkom marsikatero finančno breme. Mnogo je tudi bilo raznih prošenj in vlog, ki jih je Vida napisala delavcem in vaščanom, da bi jim pomagala.

Vedno dobre volje in nasmejana je bila vsak čas za delo na razpolago. Dolgoletna gasilka v Elanu je v društvu opravljala odgovorne funkcije. Bila pa je tudi zelo aktivna na terenu, v KS, pri Turističnem društvu, v Zvezi borcev in drugje.

Bistvo njene osebnosti je bil in je še vedno topel in razumevajoč odnos do soljudi, sodelavcev, vaščanov. Nudila je pomoč vsakomur, ki jo je bil potreben. Veselje do življenja in zadovoljstvo, čeprav brez bogastva tega sveta. Skromnost v svojih zahtevah in dobra volja tudi v težkih trenutkih. To dela življenje prijetno in znosno.

Taka je naša Vida in tako bo tudi ostala, prav gotovo pa jo bomo pogrešali pri delu in v družbi. S. K.

Elanovi gasilci na strokovni ekskurziji

V soboto in nedeljo 19. in 20. 6. 1982 je naše gasilsko društvo organiziralo dvodnevni izlet v Krško in Brežice.

Čeprav je bila sobota zjutraj še nekoliko deževna, to ni motilo razpoloženja 44 udeležencev ekskurzije. Po kratkem postanku v Ivančni gorici smo se najprej ustavili v Atomski elektrarni v Krškem. Tu nas je čakal tov. Vlado — predstavnik pobratenega društva GD Bukošek in vodič elektrarne. Prvo presenečenje je bilo že pred vhomom v elektrarno. Brez osebne izkaznice ali drugega osebne dokumenta in posebnega obeska elektrarne ne moreš prestopiti območje te delovne organizacije. Kljub težavam, saj nekateri niso imeli s seboj nobenih dokumentov, se je vse srečno končalo. V sejni sobi nam je najprej vodja požarno-varnostne službe prikazal celotno delovanje požarno-varnostne službe in sistem aktiviranja te službe. Po uvodni informaciji smo si ogledali vse objekte elektrarne, seveda razen jedrskega reaktorja. Glede na to, da je bila elektrarna še

v remontu smo videli med drugim tudi halo z glavnim generatorjem in tudi druge objekte, ki se v času delovanja elektrarne ne morejo videti. Poseben vtis je na nas napravil komandni prostor. Za večino udeležencev je bilo to nekaj novega, saj je to v zadnjih letih eden najpomembnejših objektov v naši republici.

Po ogledu elektrarne smo si ogledali tudi gasilski dom v Krškem, kjer se nahaja najsoodobnejša oprema za gašenje elektrarne in drugih pomembnejših industrijskih objektov tega kraja.

Na poti v Brežice smo se tudi ustavili v Cvetličarni v Čatežu pri Brežicah, kjer so ogromni nasadi vseh vrst cvetja in rastlin. Tu smo imeli priliko videti, koliko je potrebno truda in nege, predno gre vse to v prodajo.

Po ogledu cvetličarne smo krenili v Bukošek, kjer so nas v gostišču »Pri Anici« že čakali najožji sodelavci pobratenega GD Bukošek. Pri kosilu in poizkušanju pristnega bizeljčana, smo napravili skupni

plan našega nadaljnega obiska. Po kosilu smo krenili na pot proti Bizeljskem, posijalo je tudi že sonce tako da je vse kazalo, da bo tudi vreme na naši strani. Najprej smo se ob cesti, ki pelje proti Bizeljskem ustavili ob neki kmetiji, kjer je bila skromna zidanica. Čeprav je bilo blata in luž okoli zidanice na pretek, nas to ni motilo, da nismo poskusili pristno bizeljsko vino in tudi zapeli. Lastnik zidanice, ki ni bil pripravljen za naš obisk, nas je zelo hitro postregel in nam obljubil, ko pridemo drugič, da bomo videli vse drugače, pristno zidanico s kmečkim turizmom. Na poti proti Bizeljskem smo krenili višje v hrib proti znani in urejeni zidanci tov. Hudina Franca. Kljub obvestilu, da je plaz zasul cesto, smo uspeli srečno priti do cilja. Zidanica je resnično moderno in lepo urejena, v njej so poleg velikih sodov, ki na našo srečo še niso bili povsem prazni, tudi celotna naprava za predelavo grozdja v vino. Ob pristni kapljici smo člani obeh gasilskih društev navezali še tesnejše stike, slišala se je pesem, bilo je resnično enkratno. Čeprav neradi, smo se morali proti večeru posloviti od prijaznega gostitelja in kreniti proti Brežicam, kjer smo uredili glede prenočišča, zvečer pa smo bili gostje našega pobratenega društva. Njegovi člani so kljub nestanovitnemu vremenu poskrbeli za čudovit družabni večer. Ob zvokih njihovega domačega orkestra, kjer so občasno sodelovali tudi glasbeni talenti iz našega društva, se je družabni večer zavlekel pozno v noč. Domačini so bili tako prijazni, da so tudi zamudnike na naš avtobus do zjutraj zvozili do prenočišča.

V nedeljo je bil za vse udeležence dan počitka, ki je bil vsem tudi potreben. Odločili smo se za kopanje v Čateških toplicah. Sončen dan in topla voda nam je zelo koristila. Po kosilu v Čateških toplicah so nas gostitelji ponovno povabili v Bukošek, kjer smo se zopet vsi skupaj zbrali pri njihovem gasilnem domu in z njimi preživeli še nekaj nepozabnih ur.

Pokal za 1. mesto naše ženske gasilske desetine za Pokal Saleške doline

Zopet se je slišala naša pesem, radio našega Janeza je zamenjal glasbeni orkester znanih in nezanih talentov, ki so dejali še poseben pečat temu srečanju. Bolj ko se je bližala ura odhoda, težje je bilo slovo. Ob odhodu smo skupno zapeli vsem znano pesem »O zdaj gremo, nazaj še pridemo«. S to željo smo se poslovili od naših prijateljev iz Bukoška, ki so nam omogočili dva nepozabna dneva. Na poti domov smo bili vsi enotni, da bomo ob prvi priliki poskusili tudi Elanovi gasilci čim lepše sprejeti naše gostitelje na Gorenjskem.

Z. B.

1926 GASILSKI DOM 1971

Izlet Elanovih upokojevcov v Brnco na Koroškem

Osnovna organizacija sindikata v Elanu je v maju, pod vodstvom predsednika tov. Radevič Josipa in tov. Zofke Polak, priredila izlet upokojevcov na ogled Elanove proizvodne enote v Brnci na Koroškem.

Izleta se je udeležilo 46 upokojevcov.

K veselemu razpoloženju izletnikov je pripomoglo tudi krasno vreme ter lepote Gorenjske in Koroške.

Izlet je tekel točno po začrtanem planu, z odhodom iz Begunj ob 7.00 uri 25 minut. Predtem pa je avtobus še pobral upokojevice z Bleda, Lesc in Radovljice. Skozi vasi je pobral še izletnike v Smokuču, Doslóvčah in na Selu.

Na Jeseničah je bila kratka »čik pauza«, nakar je avtobus z izletniki krenil ob 8.00 uri proti državni meji na Podkoren.

Pri prestopu državne meje ni bilo nobenih težav na naši, niti ne na avstrijski strani.

V kratkem času smo prispeli po strminah Podkorenskega sedla na avto cesto Udine—Trbiž—Beljak in tako v Brnco, kjer smo v slovenski banki oz. posojilnici zelo ugodno zamenjali dinarje v šilinge. Če imaš opravka v Celovcu, poišči slovensko banko, kjer je menjava denarja ugodnejša.

V tovarni Elan — Brnca nas je sprejel in pozdravil v lepo urejeni dvorani menze direktor tov. Miha Šefic, vodja proizvodnje gospod Moschitz Willi in predsednik sindikata.

Ko so nas postregli z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami in keksi, nam je direktor povedal, kakšne smuči tovarna proizvaja in plan proizvodnje. Nato so nas v 4 grupah po 11 ljudi peljali skozi obrate, ki so vzorno urejeni

in je v glavnem vse delo avtomatizirano, kar zahteva od delavcev precejšen napor, da lahko sledijo proizvodnemu toku. Na primer: ena delavka streže 4 avtomatov, katerih cikel je 7 minut. V tovarni dela 94 ljudi, od tega 74 delavcev v direktni proizvodnji, v kateri izdelajo dnevno 700 parov smučí. Ker so dobili nova naročila, to je 150.000 parov smučí, bodo morali proizvodnjo dvigniti na 800 parov dnevno, če hočejo pravočasno zadovoljiti kupce. Po ogledu tovarne smo si še ogledali lepo urejeno trgovino, ki ima v prodaji širok asortiman športnih artiklov. Gostiteljem smo se zahvalili za lep sprejem in vodstvo po tovarni, nakar smo z avtobusom odbrzeli proti Baškemu jezeru. Levo in desno ob cesti so lepo urejene vasi s turističnimi penziji tako, da imaš vtis in kar je tudi res, da se prebivalci močno pečajo s turizmom. Mimo turističnega kraja Bače smo se odpeljali proti severu-vzhodu Baškega jezera na ogled kmečke turistične vasi.

Nek podjeten Dunajčan je odkupil zamočvirjeni svet ob jezeru, ga izsušil in nanj postavil originalne kmečke hiše iz lesa, oziroma brun starih opuščenihi kmečkih hiš, katere je od kmetov gotovo poceni kupil. Na pravil je cementne plošče in nanje postavil okoli 100 vikend hišic, katerih zunanji izgled je v kmečkem stilu. Znotraj so hiše vikendi moderno opremljene s sodobnimi kuhinjami, sobami in sanitarijami. Te hišice so raznih velikosti.

Sredi vasi stoji stara kmačka gostilna in trgovina. Te vikende je iznajdljivi Dunajčan prodal za lepe denarce. Gradi pa taka naselja še ob drugih jezerih. Vsa vas je ograjena z najmanj 3 metre visokim plotom iz starih brun.

Take hiše oziroma naselja bi lahko tudi pri nas postavili, ker se stare kmečke hiše opuščajo in podira ter gradi sodobne stanovanjske hiše.

Po enournem počitku v tej vasi in odžezanju, smo zopet sedli v avtobus in se odpeljali v predmestje Beljaka v samopostrežno trgovino CO-OP, kjer smo nakupili kavo, južno sadje itd. Popoldan smo zopet zasedli svoje sedeže v avtobusu in se odpeljali proti domu, to je preko sedla Podkoren, mimo Kranjske gore, Gozd Martuljka v gostišče »ŠPIK«, kjer je bilo naročeno kosilo. Ker smo bili že vsi precej lačni, nam je kosilo dobro teknilo, še posebej pa za to, ker je bilo dobro pripravljeno. Strežno osebje nas je hitro in vljudno postreglo in tudi žejo smo primerno pogasili.

Na povratku preko državne meje nismo imeli nobenih težav ali sitnosti, čeprav so se nekateri bali, da nimajo mogoče preveč kave. Po kratkem razgovoru našega vodiča tov. Radeviča s carinikom, nas je brez pregleda spustil v domovino z besedami »Slovenci so pošteni ljudje«. O kakšnem švercu ni bilo govora.

Ob koncu tega članka se vsi upokojevcí, ki smo se tega lepega izleta udeležili, prísrečno zahvaljujemo Osnovni organizaciji sindikata v Elanu, tov. predsedniku Radeviču za prijeto vodstvo povezano s humorjem, tov. Polak Zofki za izvedbo organizacije izleta, ki je brezhibno funkcionirala tudi radi discipliniranih izletnikov.

Seveda se tudi zahvaljujemo šoferju od avtobusnega podjetja »Generalurist« za varno vožnjo.
Ivan Kavčič

Občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu

Tekmovanje je potekalo od 17. do 19. junija 1982 na igriščih v okolici Radovljice. ELAN smo zastopali z dvema enakovrednima ekipama, ki sta se zaslužno srečali v finalu. Tekme so bile naporne, saj nam vreme ni bilo naklonjeno. Igrišča, ki so bila razmočena od dežja, so bila podobna njivam. Vsi smo igrali po šest tekem 2 x po 20 minut. Finalna tekma je potekala na prijateljski ravni, saj smo bili utrujeni in siti nogometa. Ekipa ELAN-a je neprekinjeno prvak občine Radovljice že od leta 1977.

Nastopali smo v postavah:

ELAN I: Cerar Jani, Kolkalj Rudi, Debelak Milan, Toneje Joža, Antolin Rudi, Legat Božo, Diklič Srečko, Zeba Stipe, Mandelje Tomaž.

ELAN II: Dežman Joža, Ferkolj Edi, Potočnik Zvone, Potočnik Boris, Dolar Milan, Vojvoda Vojko, Rodman Roman, Kozamernik Stane, Eržan Stane, Praprotnik Filip.

Rezultati obeh ekip:

ELAN I: Komunalna Bled	5 : 2
ELAN I: GG Bled	9 : 0
ELAN I: Žito Lesce	0 : 0
ELAN I: Obrtniki	6 : 0
ELAN I: Veriga I	2 : 2
ELAN II: Iskra Lipnica	4 : 2
ELAN II: Sukno	6 : 1
ELAN II: Iskra Otoče	1 : 4
ELAN II: HTP	4 : 1
ELAN II: Plamen	6 : 2

FINALE:

ELAN I: ELAN II 5 : 3 (2 : 1)
Strelici (Legat 2, Mandelje 1, Diklič 1, Zeba 1, za ELAN I in Praprotnik 2, Ferkolj 1 za ELAN II).

Cerar Jani

Pokala za 1. in 2. mesto v malem nogometu na obč. sindikalnem prvenstvu za leto 1982

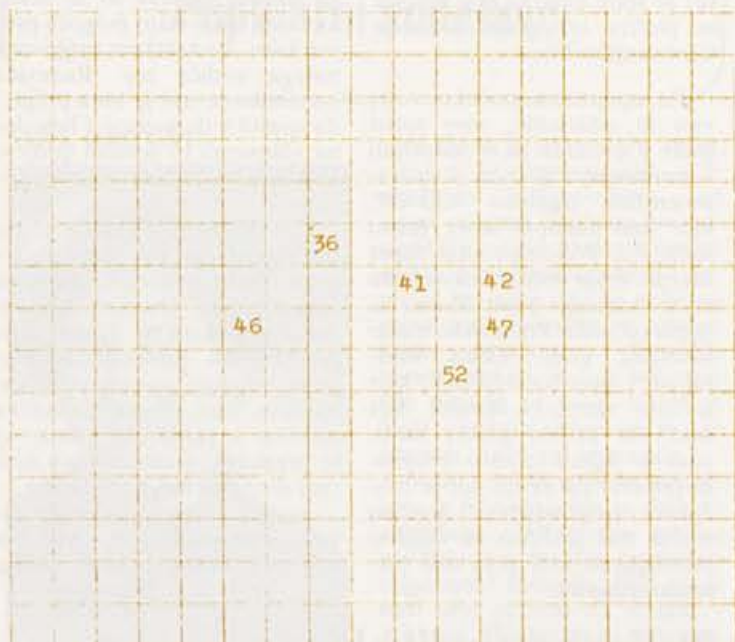
Koliko nas je

Pred kratkim je Zavod za statistiko SRS posredoval natančne podatke o stalnih prebivalcih radovljiške občine, ki so bili zbrani na lanskoletnem popisu prebivalstva. V občini je po teh podatkih zdaj 31.987 prebivalcev ali 11,8% več kot pred 10 leti. Zanimiva je tudi narodnostna sestava radovljiškega prebivalstva. Razen 30.023 Slovencev so našeli še: 564 Hrvatov, 490 Srbov, 187 Muslimanov, 45 Makedoncev, 43 Albancev, 40 Črnogorcev, 20 Madžarov, 8 Romov, 7 Čehov, 5 Nemcev, po 3 Poljake in Turke, 2. Avstrijca in po enega Vlah, Ukrajince, Rusa, Romuna in Bolgara ter kar 232 oseb, ki so se opredelili kot Jugoslovani, 12 ostalih in 23 neopredeljenih, 131 pa se jih ni prišlo nika-mor.

Zmagovalni ekipi

Pri tej križanki se prva beseda ne začne v levem zgornjem kotu, zato jo začnite reševati v sredini, kjer je za pomoč že vpisanih nekaj števil na prava mesta. V križanko nesimetrično razporedite 62 črnih polj.

VODORAVNO: 1. pustne norčije, 10. Elanov čoln, 16. amer. filmski igralec, katerega lik je v filmu upodobil plesalec in igralec Nurejev, 18. prebivalci Tatarske, 19. nagon, 20. okrajšava za osebni dohodek, 21. pritok reke Une v BiH, 22. nemški pesnik — Rainer Maria, 24. tovarna avtomobilov v Vogošči, 26. avtomobilska oznaka Rijeke, 27. ime kiparja Meštroviča, 30. avtomobilska oznaka Zenice, 31. romunska denarna enota, 33. ime igralca Nelsona, 34. Ivan Čargo, 35. največja človeška opica, 37. ljudski naziv za pornografski film, 38. kemijski znak za silicij, 39. pogost priimek, 40. širok svilen trak pri japonskem kimonu, 42. zvok pri streljanju, 43. Etbin Kristan, 45. osebni zaimek, 46. kar iznesemo, 47. židovski kralj, 48. kemijski znak za nobelij, 49. redka kem. prvina srebrnkasto sive barve, 51. ime pevke Fitzgerald, 53. Tomaž Likar, 54. ime srb. režiserja — Vatroslav, 55. priimek am. film. igralca — James, 56. Tovarna industrijske opreme, 57. avtomobilska oznaka Ogulina, 58. Jan Ivo, 59. razstreljevalec v kamnolomu, 63. kemijski znak za kositer, 64. dejansko, v resnici — naša pisava, 68. zagata, stiska, 69. kemijski znak za titan, 70. obdobje, 71. prevozno sredstvo, 73. letni čas 74 solmizacijski zlog, 76. glavno mesto sosednje države, 77. šolska ocena, 80. oziralni zaimek, 81. kratica za samopr. del. organ, 82. okrajšava za imenovalnik, 83. organizirana oseba v stranki

NAVPIČNO: 1. naselje pri Poreču, 2. vrhovno papeško sodišče, 3. otok na reki Savi v Beogradu, 4. nasprotno od dol, 5. oblika vladavine, v kateri je oblast v rokah peščice ljudi, 6. Leskovar France, 7. Igor Ozim, 8. Jože Vavpotič, 9. prejšnji zlatnik v ZDA z orlom na naličju, 10. Odisejeva žena, 11. sozglasnik in samoglasnik, 12. stoti del, 13. Verdijeva opera, 14. okrajšava za račun, 15. 1. in 4. samoglasnik 17. strelno orožje, 18. izletnik, 23. žensko ime, 25. umetnik 17. stol. v zgodovini italijanske kulture in umetnosti, 28. nemški predlog, 29. kemijski znak za nikelj, 32. grški bog ljubezni, 36. posoda za kuhanje, 41. verski nauk islama, 44. skupinsko letovanje otrok, 45. omnia ad moiorem, 49. krvoločna zver iz družine mačk, 50. telička, 52. strupena brazbarvna tekočina za izdelovanje barv, 54. tvorilo, kalup, 60. nesposobnost, 61. lak, lošč, 62. ustanovitelj sveta po verovanju starih Egipčanov, 65. priimek slov. popevkarice — Neca, 66. srbohrvatski izraz za trd, 67. ime pevca Reddinga, 72. samostalniška pripona, ki izraža bolezensko tvorbo, 75. tropški lenivec, 78. avtomobilska oznaka Karlovca, 79. avtomobilska oznaka Ancone

Razpis

za 1. Najboljšo fotografijo z dopusta

za 2. Najboljši članek z dopusta

Številka: 850/36

Datum: Ljubljana, 4.3.1982

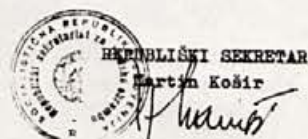
TOVARNA ŠPORTNE OPREME ELAN
Štab za civilno zaščito

B E G U N J E

ZADEVA: Zahvala

Zahvaljujemo se vam za vajo civilne zaščite, ki ste jo uspešno izvedli ob obisku italijanskega ministra za civilno zaščito v naši republiki. Z vajo ste dokazali, da so vaše priprave na področju zaščite in reševanja na visoki ravni, kar so izrazili tudi italijanski gostje.

Želimo vam še veliko delovnih uspehov ter uspehov pri nadaljnjem razvijanju priprav civilne zaščite.

ELAN-YU boljši od ELAN-A (Avstrija)

ELAN Brnica: ELAN Begunje 1 : 5 (1 : 3)

Brnica: Mestni stadion, gledalcev 80, sodnik realen, zadetke so dosegli: Diklič (16, 21, 28), Potočnik (53), Bačič (62).

ELAN Begunje: Prašiček, Debelak (Mustač), Dežman, Ferkol, Cerar, Gašperšič (Papič), Diklič, Potočnik, Bačič, Mandeljc, Polajner (Radevič)

Kljub oprezni igri obez ekip smo imeli nekaj več pobude v začetku, ki pa je nismo znali izkoristiti. Domačini so nam nastavljali zanke, tako da smo se velikokrat znašli v prepovedanem položaju. Razvili smo igro preko kril, posebno desnega, in rezultat dobre igre je znan. S to postavo smo prvič igrali zelo dobro, sama igra pa je bila na prijateljski ravni.

Želimo da bi se taka prijateljska srečanja organizirala tudi v drugih športnih panogah, saj se bomo tako najbolje spoznali med seboj. CERAR JANI

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

FRANCA ZIDOVNA

se lepo zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja. Posebna zahvala sodelavcem Plastike za venco in denarno pomoč.

Žalujoča hči Ivanka in žena z družino

UREDNIŠKI ODBOR: Dolhar Brane, Brejce Nuša, Knafelj Slavko, Kolman Barbara, Kos Marjan, Stare Anton, Urbanc Janez, Vrhunc Anton, odgovorni urednik Knafelj Slavko. Naša smučina šteje med proizvođe 7. tč. I. odst. 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katerega se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-7-72).